

Fagformål for faget dansk i 4.-6. kl. på Kolding Friskole

Fagets formål:

Faget dansk handler om læseoplevelser og læseglæde.

Det handler om at møde forskelligartede udtryksformer og om selv at kunne udtrykke sig på mange måder.

Gennem møder med mangfoldigt sprog og litteratur skal eleverne styrkes i deres forståelse af sig selv, hinanden og den verden, vi lever i.

Nordisk sprog og litteratur spiller en rolle.

Vi arbejder inden for fagets områder:

Læsning:

- På mellemtrinnet sikrer vi, at børnene møder følgende teksttyper: Fortællende, informerende, instruerende, beskrivende, berettende, forklarende og argumenterende.
- Finde tekst: At udvikle strategier til kritisk og kvalificeret tekstsøgning efter interesse, sværhedsgrad og læseformål.
- Forberedelse: At udvikle förlæsestrategier for at blive opmærksom på forskellige teksters formål og egne læseformål.
- Afkodning: Der arbejdes med udvikling af ordlæsefærdigheder. Der er fokus på sikkerhed, hastighed, udtryksfuld oplæsning og forståelse.
- Sprogforståelse: Der arbejdes med skriftlige og mundtlige sprogforståelsesstrategier, herunder ords og udtryks betydning.
- Tekstforståelse: Der arbejdes med reflekteret læsning med henblik på at forstå teksters forskellige lag.
- Sammenhæng: Der arbejdes gennem læsning af tekster med forståelse af sig selv, hinanden og den verden, vi lever.

Fremstilling:

- På mellemtrinnet sikrer vi, at børnene fremstiller følgende teksttyper: Fortællende, informerende, instruerende, beskrivende, berettende, forklarende og argumenterende.
- Planlægning: Der arbejdes med at kunne planlægge og formidle med meningsfulde skrive og IT-redskaber samt passende layout.
- Forberedelse: Der arbejdes med at indsamle viden, strukturere eget arbejde og holde fokus på formålet med de forskellige produktioner.
- Fremstilling: Der arbejdes med at kunne formulere sig sammenhængende mundtligt og skriftligt. Der produceres multimodale tekster under hensyntagen til formålet med produktet.
- Der arbejdes med at kunne give og modtage kvalificeret respons ud fra faglige kriterier.
- Der arbejdes med at udvikle stavning, tegnsætning og viden om struktur i ord, sætninger og tekster.
- Der arbejdes med at kunne fremlægge med bevidsthed om modtageren samt at kunne evaluere og videreudvikle på egen proces og produkt.

Fortolkning:

Oplevelse og indlevelse:

Eleverne udtrykker deres oplevelse af tekster gennem arbejde med oplæsning og dramatisering.

Undersøgelse:

Eleverne arbejder med analyse af teksters handling og sproglige, billedlige og lydige virkemidler.

Undervisningen omfatter arbejde med teksters indhold, form, komposition, miljø og personer.

Fortolkning:

Eleverne arbejder med teksters indhold gennem dialog på baggrund af undersøgelse af tekster.

Vurdering:

Eleverne arbejder med fortolkninger af tekster, hvor de lærer at udtrykke og argumentere for deres egen oplevelse af tekster. Undervisningen omfatter også diskussioner om forskellige fortolkninger af tekster. Der arbejdes med forståelse for, at elementer i tekster kan være åbne for fortolkning.

Derudover omfatter undervisningen opmærksomhed på, at tekster fra forskellige tidsperioder, er blevet opfattet og vurderet anderledes i deres samtid

Perspektivering:

Eleverne arbejder med teksters temaer og udsagn, hvor disse sættes i relation til elevernes egne og andres livssituationer. Tekster sættes i relation til den samtid, den er skrevet i og den litterære periode, den repræsenterer.

Kommunikation:

Dialog: Der arbejdes med at få kendskab til samtaleregler og at kunne påtage sig roller i frie og formaliserede samtalsituationer og debatter.

Krop og drama: Der arbejdes med at forstå eget og andres kropssprog. Der arbejdes med kropssproget og stemme i oplæsning, mundtlig fremlæggelse og dramatisering af tekster sammen med andre.

It og kommunikation: Der arbejdes med at bruge internettet til videndeling og samarbejde. Der arbejdes med at give viden om internettets muligheder og faldgruber ved kommunikation.

Sprog og kultur: Der arbejdes med samspillet mellem sprog, kultur og sproglig mangfoldighed bl.a. med fokus på Norden.

Sproglig bevidsthed: Der arbejdes med iagttagelse af talt og skrevet sprog brugt i forskellige sammenhænge, sproget som middel til alsidig kommunikation samt de mange forskellige modaliteter.

FAGFORMÅL FOR DANSK I 7.-9. PÅ KOLDING FRISKOLE

Dansk er mere end faglige kundskaber, på Kolding Friskole er danskfaget ligeledes et dannelsesfag, hvor eleverne i mødet med litteratur og fremstilling af tekster arbejder med eksistens og forståelsen af, hvem de er, og hvordan de skal leve sammen med andre mennesker.

Vi lægger vægt på at eleverne udvikler evnen til selvstændig og kritisk tænkning, og at de kan anvende deres viden og indsigt både i deres eget liv og som borgere i et samfund.

Dansk i overbygningen bygger videre på helhedsorienterede processer, der er igangsat på mellemtrin og i indskoling, hvor det, eleverne laver, har en betydning og en mening, ud over at det bare skal laves og afleveres til læreren.

Skolen arbejder med at opbygge fællesskaber, som giver eleverne oplevelser, opøver dem i et forpligtende samarbejde og i at se fællesskabets muligheder. Skolen ønsker at skabe nære og trygge rammer for eleverne, så eleverne tør stå ved, hvem de er og får lyst til at udvikle deres personlighed. Vi ser forskellighed som en styrke.

Skolens opgave er gennem intellektuelle, praktiske og musiske aktiviteter at give eleverne oplevelser og udfordringer, som udvikler krop, fantasi, nysgerrighed, selvværd, faglige kundskaber og skabende evner samt opøver evnen til selvstændig vurdering, kritisk stillingtagen og kreativ tænkning.

Undervisningen tilstræbes at være udfordrende for alle elever og skabe rammerne for arbejdsomhed og faglig fordybelse samt at give plads til spontanitet, begejstring og glæde.

DANSK

Eleverne skal i faget dansk fremme deres oplevelse og forståelse af litteratur og andre æstetiske tekster, fagtekster, sprog og kommunikation som kilder til udvikling af personlig og kulturel identitet. Faget skal fremme elevernes indlevelsessevne og deres æstetiske, etiske og historiske forståelse.

Stk. 2. Eleverne skal i faget dansk styrke deres beherskelse af sproget og fremme deres lyst til at bruge sproget personligt og alsidigt i samspil med andre. Eleverne skal udvikle en åben og analytisk indstilling til samtidens og andre perioders og kulturers udtryksformer. Eleverne skal i faget dansk udvikle deres udtryks- og læseglæde og kvalificere deres indlevelse og indsigt i litteratur og andre æstetiske tekster, fagtekster, sprog og kommunikation.

Stk. 3. Eleverne skal i faget dansk have adgang til de skandinaviske sprog og det nordiske kulturfællesskab.

Børne- og undervisningsministeriets fælles mål i dansk 2019

Undervisningsmål – dansk

Læsning

Eleven har kendskab til tekst-/informationsudvælgelse, forberedelse, afkodning, sprogforståelse, tekstforståelse og sammenhæng og kan styre og regulere sin læseproces samt diskutere teksters betydning i deres kontekst.

Fremstilling

Eleven har kendskab til planlægning, forberedelse, fremstilling, respons, korrektur, præsentation og evaluering, og kan udtrykke sig forståeligt, klart og varieret i skrift, tale, lyd og billede i en form, der passer til genre og situation

Fortolkning

Eleven har kendskab til oplevelse, indlevelse, undersøgelse, fortolkning, vurdering og perspektivering og kan forholde sig til kultur, identitet og sprog gennem systematisk undersøgelse og diskussion af litteratur og andre æstetiske tekster.

Kommunikation

Eleven har kendskab til dialog, krop & drama, It & kommunikation, sprog & kultur samt sproglig bevidsthed og kan deltage reflekteret i kommunikation i komplekse formelle og sociale situationer.